

Пише: Слободан Дурмановић
петак, 15 јануар 2021 18:25

Двадесетпет година после потписивања Дејтонског мировног споразума, Босна и Херцеговина(БиХ) налази се на новом-старом раскршћу да крене са трансформацијом „од Дејтона ка Бриселу“, односно „успостављању функционалне БиХ“, како то најављују из Брисела и Вашингтона.

Нови-стари притисак на Републику Српску

Јасно је да још увек није завршен посао на успостављању правде, помирења и функционалне мултиетничке БиХ”, истакао је нови амерички председник Џозеф Бајден у својој недавној поруци поводом 25 година од потписивања Дејтонског споразума¹ . "БиХ је аплицирала 2016. године за чланство у ЕУ и дошло је време да се крене од Дејтона до Брисела. На том путу неопходно је да БиХ испуни 14 критеријума који су установљени”, поручио је Оливер Вархељи, комесар ЕУ за проширење

²

Дакле, формално није реч о “укидању ентитета”, већ о суштинском сужавању уставне аутономије РС, што води ка дисбалансу у дејтонској подели надлежности, односно нарушавању баланса који је дефинисан дејтонским Уставом БиХ: илити, како се обично говори, ка свођењу РС на “празну љуштуру”

Међу критеријумима о којима Вархељи говори, један сасвим отворено задире у дејтонски

Пише: Слободан Дурмановић
петак, 15 јануар 2021 18:25

Устав БиХ, а њиме се захтева да власти БиХ успоставе “супституцијску клаузулу, која ће држави омогућити да привремено врши надлежности других нивоа власти у случају да исти делују у супротности са прописима ЕУ³”. А када америчке дипломате говоре о “реформама у БиХ”⁴, то обично чине дајући подршку условима ЕУ, укључујући и тај услов. С друге стране, тај услов/захтев - откако је испостављен из Брисела у мају претпрошле године - у Републици Српској (РС) изазива сумњу да се на мала врата покушава начети/окрњити уставни механизам ентитетског гласања у Парламентарној скупштини БиХ (ПС БиХ), који, заиста, представља последњу линију одбране уставних надлежности РС у БиХ. Отуда потичу и конкретни страхови и забринутост у РС да овај ентитет не буде развлашћен у “процесу евроинтеграција БиХ”, ако не у фази стицања статуса кандидата за чланство БиХ у ЕУ, а оно по добијању кандидатског статуса. Дакле, формално није реч о “укидању ентитета”, већ о суштинском сужавању уставне аутономије РС, што води ка дисбалансу у дејтонској подели надлежности, односно нарушавању баланса који је дефинисан дејтонским Уставом БиХ: илити, како се обично говори, ка свођењу РС на “празну љуштуру”.

У спречавању нарушавања дејтонског баланса, РС може да рачуна на подршку Русије, ако је судити по порукама руског шефа дипломатије Сергеја Лаврова током посете БиХ пре месец дана

У спречавању нарушавања дејтонског баланса, РС може да рачуна на подршку Русије, ако је судити по порукама руског шефа дипломатије Сергеја Лаврова током посете БиХ пре месец дана. Иако није конкретно помињао “супституцијску клаузулу”, те начелно подржава РС у процесу “евроинеграција БиХ”, Лавров је истакао да “Русија подржава принципе Дејтонског споразума и позива све да поштују овај споразум”. “Сваки покушај рушења Дејтонског споразума може изазвати најозбиљније ризике и последице. Основни принципи захтевају да сви проблеми у БиХ буду решени унутрашњим политичким дијалогом, без страног мешања. Сазрело је питање о затварању Канцеларије високог представника(ОХР), јер БиХ није потребан међународни протекторат у виду високог представника”, рекао је Лавров, након састанка са председавајућим Председништва БиХ и водећим српским политичарем у РС Милорадом Додиком. Додао је и да је “одлука РС о војној неутралности исправна⁵”, што се може читати и као нека врста дипломатске “опомене” Додику да, у пружању подршке сарадњи БиХ и НАТО-а, не иде даље од “Програма реформи БиХ” о сарадњи са НАТО, који је Додик потписао пре нешто више од две године.

Ставовe Русије о Дејтонском споразуму и ОХР-у Лавров је, делимично у блажој форми, поновио и након састанка са министром иностраних послова БиХ Бисером Турковић. “Русија пружа подршку принципу суверенитета, територијалног интегритета и једнакости два ентитета и три конститутивна народа у БиХ. Народи у БиХ су у стању да самостално одлучују у БиХ”, изјавио је Лавров осудивши иницијативе за ревизију Дејтонског споразума, те потцртавајући да су “БиХ и Русија мултиетничке и мултиконфесионалне земље⁶”.

БиХ у 2021. години – у сендвичу између САД, Немачке и Русије

Пише: Слободан Дурмановић
петак, 15 јануар 2021 18:25

Пише: Слободан Дурмановић
петак, 15 јануар 2021 18:25
